

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidékre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IIJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A Hortobágy értékesítéséhez.

A függetlenségi párt egyik érdekes tagjától közöljük ezen figyelemre méltó érdekes cikket, megjegyezvén reá, hogy a Hortobágy értékesítésénél az ősi birtokos polgár gazdák első sorban illetékesek nyilatkozni. —

Noha mi, kik állandóan ostorozzuk helytelenítve, kifogásolva városunk gazdálkodását, nem nagy megnyugvással bocsátunk a tanács rendelkezésére újabb nagy összegeket, vagy nyitunk újabb jövedelmi forrást. Noha nagyon is indokoltnak találom a mi aggodalmunkat a nagy kölcsönnél tett tapasztalatok után, hogy egy ily újabb kiapadhatlannak látszó jövedelmi forrást is mihamarabb kiapasztanánk ilyen gazdálkodással, anélkül, hogy akár a pót adót csökkentenénk, akár pedig a már elodázhatlan beruházásokat eszközölnénk. Én mindazáltal elérkezettnek látom az időt, alkalmasnak a viszonyokat a Hortobágy jobb, belterjesebb kihasználására, értékesítésére.

Mert első sorban is határozott igyekezetet látok a mai rendszerben a városi gazdálkodás javítására és ez igyekezet sikerében annál inkább bízunk kell, mert közeledik a tisztújítás, amikor oly egyének kezébe tehetjük a végrehajtó hatalmat, kikben bizhatunk, kikben hivatást és mindenekfelett jóakaratot és buzgalmat feltételezhetünk e rendszer szigorú betartása fogantatására.

Másod sorban, mert oly halaszthatatlan beruházásokat kell tennünk, melyek a város minden egyes polgárára nézve egyaránt fontosak és szükségesek vagyis közérdekűek, a messze jövőbe kihaó alkotások. Ezekkel szemben alaposan mérlegelve a polgárság jogait és érdekeit: a Hortobágyra nézve arra az eredményre kell jutnunk, hogy ennek jövedelmezőbbé tétele első sorban is ennek a polgárságnak, a legilletetést bíró polgárságnak áll érdekében. Az ő érdekeit szolgálná közvetlenül és közvetve, ha az értékesítés úgy történne, mint itt elmondom.

Ugyanis régi iratokból, sőt ma is élő öreg gazdáktól tudom, hogy a Tisza szabályozás előbbi időben, midőn a Hortobágy nagy része ártér volt, midőn annak nagy része csaknem állandóan víz alatt állott: sokkalta több és

jobb állapot legelhetett ott és sokkalta több haszonnal üzetett a marha tenyésztés, mint jelenleg. Ebből én azt következtetem, hogy a Tisza szabályozással tulajdonképpen fél munkát végeztek legalább Debreczen városát illetőleg, mert a hortobágyi belvizek lecsapolása után nem gondoskodtak öntöző csatornákról. Sivar pusztává lett e hajdan virágzó falvaktól és rengő buzatábláktól ékes rónaság; mert tudnivaló, hol emberek nem laknak, nincsen kultúra, nem lehetnek ültetvények, hüsberkek, árnyas ligetek nem befolyásolják kedvezően az égalji viszonyokat, ott elvadul minden, sivar, kopár pusztára perzseli a forró nyári nap, szikkasztja a kietlen zord tavaszi, nyári és őszi szelek. Az én tervem, melyet igen alapos megfontolás tárgyává szeretnék tételni: a Hortobágyon vissza állítani az ősi időkben ott létezett virágzó községeket városi, sőt állami erővel beavatkozással.

E célra mintegy 10—15 ezer holdnyi szántó földet tartok kihasítandónak, melyre 2—3 virágzó nagy községet tartok telepítendőnek, oly képen, hogy a város építtessen egységes tervek szerint, nyilvános pályázat útján, ilyen minden modern közgazdasági, kulturális és egészségügyi követelményeknek megfelelő minta községeket 100—100 házzal és telepítsen azokba földmivelő népet 15—25—50 holdig terjedő bérletre.

Az ily községeknek közös temploma, iskolája, fürdője, olvasó köre, nemkülönbén mező gazdasági és házi ipar telepei kell hogy létesíttessenek, ekkor népe boldogulni gyarapodni fog.

E községeket csakis mezei munkához szokott, úgynevezett földéhes, szorgalmas, gazdálkodókkal telepíteném be aránylag olcsó, holdankint 10—12 frtnyi bérösszeg mellett, mely egy teljesen felszerelt kis paraszt gazdaságnál nem lehet sok, ha tekintetbe vesszük, hogy ma itt 20—25 frtot is fizetnek egy hold földért, de meg ha hozzá vesszük a fenti létesítményeket is.

Első sorban természetesen a Debreczen és vidéki népnek tartanám fent a jogát e bérletekhez; de nem rettennék vissza attól sem, hogy távolabbi magyar vidékekről telepítsünk, ha itt elegendő vállalkozó nem jelentkeznék.

Én természetesen gazda nem va-

gyok, de gyermekkoromtól szoros érintkezésben álltam a földmivelő gazdákkal, tehát tudom, mily horderejű a megbízható munka erő bírása; már pedig az ily létesített telepek évek hosszú sorára számúznék a munkás hiányt, csak úgy mint a munkás socialismust városunk határaitól.

E telepek népe maga családjával művelvén földjét, boldogulna, sőt házi és mezőgazdasági ipar, baromfi tenyésztés, kertészet stb. által mihamarább nagy jóléthez jutna, úgy hogy míg egyrészt a városi piacot bőven ellátva olcsóbbítanak itt bent a megélhetést, másrészt saját mind nagyobb igényeit itt elégítenék ki, a helyi kereskedelmet, ipart is fellendítenék.

Ha ezt így létesíteni tudjuk és akarjuk, nemcsak híve, sőt szószólója vagyok és leszek a Hortobágy okszerű kihasználásának (a többi legelő részek öntözését sem halogatván tovább) és amint városunk józan, értelmes polgárait ösmerem ilyen magyar fajunkat is erősítő nagy lépéssel szemben ők sem fognak tartózkodni, sőt jóindulattal járulnak ahhoz.

Székely kérdés.

(És a debreczeni székely egyesületről.)

Mindnyájunk előtt ismeretes dolog, hogy a székely föld, melynek egyrészt Magyarország délkeleti részében, egyfelől oláhország határ szélé, más oldalon a szász és oláh nemzetiségek képezte acél gyűrű szorítja és többi része szinte nemzetiségek lakta vidékeken szétdaraboltan fekszik, már a régebbi időben sem volt képes szülőit saját kebelén eltartani, hanem a szaporulat egy tekintélyes mennyiségét kénytelen volt utjára eresztetni.

A székely társadalomnak az a része, a mely gyermekeit valamely tudományos, vagy ipari, vagy kereskedelmi pályára kiképezthette: panasza sem nyitotta ajkait, mert az ország határain belül — tehát itthon — meg is találta a helyet, a hová őket az élet küzdelmeinek felvételére és magyar hazánk szolgálatára elhelyezhette.

Az a rész azonban, a melynek a sors nem adta még meg azt a tehetséget sem, hogy gyermekeit kellően kitaníthassa; már ezelőtti időkben is keserű szívvel kellett, hogy beleegyezését adja gyermekeinek — még akkor leginkább csak Oláhországba történő — kivándorlásra.

Igen, mert a székelység az ős idők óta fogva birtokolt területét nagyobbítani képes nem volt, még ha lett volna rá is pénze, mert az idegen nemzetiségek össze tartó és fáradhatatlan munkáságot kifejtő ezültatos

politikája egy talpalatnyit sem engedett át a székely kezébe. Nem volt tehát más mód, mint folyton folyvást darabolni a földet a testvérek között, köblösre, a köblöst vékásra, a vékást „félvékaférőjű” re . . . addig míg a földdel együtt foszlányokra esett a családok jóléte, sőt megélhetésének lehetősége is.

Vandorolni kellett tehát, kitől hova lehetett. Ez így magában is elég szomorú; mert hiszen mondani sem kell, hogy a mikor az a maroknyi nép úgy kiképeztetett, mint kézi munka végzésére alkalmas gyermekeiben, évről évre, állandóan olyan aránylag óriási rajokat kénytelen magából kibocsátani, akkor sem nemzeti fejlődésről sem anyagi gyarapodásról álmodni sem lehet.

Igen de, ha előremenetelt így remélni nem lehetett is, a székelység kitartó szorgalma, okossága, szívóssága még is biztatott annyira, hogy legalább a statusquo fentartható lesz. Akartuk binni, hogy a székely föld kincsei, rengeteg erdői, páratlan havasi legelői, elvitathatatlanul hasznos gyógyfürdői legalább is vékony erecskéjét képezik a további — bár tengődéssel egyenlő — megélhetés forrásának; addig is míg nem fordul rák egy jobb kor, a mely lehetővé teszi, hogy ezek a kincsek egész nagyságukban és a mi fő dolog a székelység boldogítására feltárhatók legyenek.

De ez nem így történt s ez a mi nagy bajunk.

A kincses bányák feltáráshoz az eszközök nem a székelyek birtokában voltak, és nem sietett senki ezek megszerzését nekik lehetővé tenni.

A székelynek néznie kellett, mint jönnek idegen vállalkozók, s mint hull azok ölébe az idegenből hozott munkások által feldolgozás alatt lévő fenyvesek milliókat érő értéke.

A nép elszegényedett. A legelők ott hevernek alig és okszerűtlenül hihasználva. egy a mai kor igényeinek megnevezhető fajmarha által. Az erdei termékeket vígan repíti orruk elől egész Egyiptomig a vasut kocsija, de abból ők alig részesednek. Állataikat bezzeg sehova sem repíti az a ma kacs vasut, mert azok nem kivitelre valók, azokból a kárpátok farkasai és hatalmas medvéi lakmaroznak.

Jóléhet már régen elkerültem szülőföldemről, de azért soha sem szüntem meg a legnagyobb mértékben érdeklődni testvéreim sorsa iránt. Haza is szoktam nézegetni, a mikor csak tehetem. És ilyenkor nem csak az szomorít, hogy családoknak tagjaiból a nagy részt és ismerőseim, barátaim zömét, csak a temetőben látogathatom meg, hanem főképen az, hogy azok a szegény székelyek mennyire közelednek az elpusztuláshoz elhagyatottságukban.

A székely nép ezt a méltánytalan mellőzést, ezt az elhagyatottságot nem érdemelte ki! Ha a székely népet magáért támogatni érdemesnek nem tartották volna is, de érdemesnek kellett volna tartani a magyar nemzet szeméből és gondozni, támogatni, ápolni, kellett volna úgy is, mint Magyarországnak, a magyar nemzetnek egy legveszedelmesebb ponton lévő és legmegbízhatóbb bástya várát.

De én nem akarok panaszkodni. Ez a székelynek természete soha sem volt. Én csupán konstatálni akartam, bár csak konturjaiban és azt is nagyon hézagosan, hogy a székelység rohamosan megy tönkre és árval hontalanná saját hibáján kívül!

A magyar sajtó a legnagyobb érdem azért, hogy a székelyek veszedelmére — a mi az egész magyar nemzet veszedelme — nem csak rá mutatott, hanem mert folyton felszínen is tartja a kérdést, és hogy

hála istennek nem is eredménytelenül; mert

megmozdult a magyar társadalom egész értelmisége. Mindenütt egymás után alakult meg a székelyek mentése érdekében a székely társaságok.

Félre tette kormányunk is a chablonszerű elbánást és egy rátermett székely főispánt, mint a székely ügy kormánybiztosát küldötte ki.

Mi sem késlekedhetünk! Debreczenben is vagyunk többen székely föld szülőttei, de még százannyian olyan debreczeniek, a kik ha a magyar alföld ölében születtek is, szeretik testvérüket a székelyt, belátják hogy ha a székelységet mentjük úgy az egész nemzet érdekében munkálunk, és a kik nem sajnálják filléreiket és erkölcsi támogatásukat az ügy érdekében, hiszen ezt már többszörösen be is bizonyították.

Ezért alakítottuk meg tehát mi debreczeniek is a székely társaságot!

Sóváradi Bíró Géza.

Városunk bajairól.

I. A köztisztaság kérdése.

Mindenek előtt ama téves s legfőleg az létező hiányok és mulasztások leplezésére szolgáló feltevést utasítom vissza és próbálom megegyezni, mintha köztisztaságunk hiányainak fő eredendő oka a csatornahálózat és vízvezeték nélkülsége lenne.

Ez így nem áll! Barha igaz hogy azok kiépítése a köztisztaságnak egy csapással hatalmas lendületet adna, kétségtelen hogy sok oly városok, sőt falvakban is, hol a miénknél is rosszabb csatorna-rendszer vagy semmilyen sincsen, gyakran példányzerű tisztaságot tapasztalunk.

Bizonyítja ezt az is, hogy a külső csiny és tisztaság nem mindenkor abban az utcákban és udvarokban hiányzik, hol csatornák nincsenek, hanem ellenkezőleg; mint a hogyan a példás rend és tisztaság nem mindenkor a nagy 7-8 szobás uri lakókban, hanem elég gyakran sőt gyakrabban a szerény 2-3 szobás polgári haznal van.

A tisztaság a nevelés, a szoktatás eredménye. A köztisztaság is ennek kifolyása. Ha a rendőrség vagy más erre hivatott közegek az utcák és terek tisztaságára ügyelnének, ha azok szükségtelen, könnyelmű bepiszkolásában, beszemetelésében a közönséget korholnák, sőt a renitenseket feljegyezve bejelentenek és azokat szigorúan büntetnék, bizonyosan csinra, rendre lehetne kaptatni azokat is, kiknél a házi nevelés irányu csiszolást elmulasztott. A művelt nyugaton, az utak és terek tisztaságára, nemkülönben az ültetvények épségére e célra szolgáló táblákon hivatik fel a közönség; annak oltalmaért apellál a hatóság s tapasztalatból mondom: ez beválik; mert a legkisebb kihágás sem marad megtorlatlanul, hol ezernyi közönség árgus szeme végzi a felügyeletet. Az utak és terek tisztaságának nálunk ma divó módjáról talán jobban lenne nem is szólni. Hiszen pirulunk eleget, ha látjuk. Hosszu nyelvű rudakra alkalmazott széles seprők igen alkalmasak a port, piszkot felkavarni, szélnek ereszten, ide legkevésbé sem czélszerű módja a napközben tekintélyes forgalom me lett mégis csak felgyülemelő szeméttel összegyűjtésének. És hogy az összegyűlt szemétnak szórólappal felszórása a székérre is arra emlékeztet, hogy mint a jó gazda csak a tiszta buzát, úgy a szeméthordó is csupán a magvasát a szemétnak értékeli, viszi ki, a többi port, pisz-

kot újból a levegőre és közvetve ember és állat tüdejére bizza.

Ugyan kérem, nagy jó uraim, nemes Debreczen város t. tanácsa, hát csak néhány henger seprő készülékre telne talán a város kasszájából? Hiszen most számoljuk el a milliókat, melyeket gavallérosan elköltöttünk. Huzójószág is csak kerülne talán a drága ménésből?

No de ez csak tréfa, más megoldást ajánlok; mert az drága lenne és rosszabb az eddiginél is. Mert én még emlékezem a czifra szarvu ökrökkel vont talyigákra. Most válik esedékessé, most lesz kiadva a város tisztántartása vállalkozónak; hát legyen gond rá, hogy a vállalkozó 1-ször henger seprőkkel separtessen a kora hajnali vagy késő éjjeli órákban, a mikor sem őt nem háborgatja a forgalom, sem ő a forgalmat. 2. Az összehordott vagy seprött szemétnél azon módon vitesse ki és ne engedje a szél és forgalmi eszközök által előbb megtizedeltetni, szétszórni. 3. A járdákról, piacz helyekről lesepert szemétnél elhordását napjában többször is eszközöltesse a szükséghez képest.

Evvel így végezve szigorúan hajtassék végre a járdák tisztántartására alkotott szabályrendelet, oktattassék ki a rendőrség, nemkülönben a szemétt fuvarozással megbízott alkalmazottak is, minden mulasztás bejelentésére. Az ilyenek büntetésében legyen a rendőrség szigorú, mert igazán tarthatatlan a mai állapot.

Tűrhetetlen, sok veszedelemmel járó pl. a járdákon elszórt gyümölcs és narancshajak; de maga a port-piszok is, melyet a nők ruhaikkal felszedve, felkorbácsolva tesznek ártalmassá emberre, állatra egyaránt. Ezen pedig úgy mint a köpködésen segíteni csak fenti módon és úgy lehet és kell, hogy a járdáknak naponta 3-szor, vizes seprőkkel letörését, legalább a frequantaltabb főbb utcákban és tereken követeljük a hazi-uraktól és ha ennek elmulasztásáért erzekeny büntetés fogja őket érni, bizony el nem fogják mulasztani, mint ma, midőn én magam napokig figyelem egy ugyanazon hulladékot egyes hazak előtt a járdán.

Az udvarok és különösen azok bejártatainak és a bejártatokban elhelyezett illemhelyeknek tisztántartására és szagtalanítására is lehetne fenálló szabályaink alapján is felügyeltetni.

Illemhelyekről szólván, kérdem, hát még sem látják elérkezettnek az idejét kellő számú nyilvános illemhelyek felállításának? Mintsemhogy tovább túrjuk, hogy valamennyi utcasarok vagy háztelek beszőgellés nyilvános illemhelyé avattassék.

Most pedig végezetül még a nyilvános felügyelet alá eső üzletek mint vendéglők, korezmák, szatócsboltok nemkülönben kisebb iparitelek tisztaságáról akarok pár szót írni és aztán végzem amugy is hosszúra nyult fejtegetéseimet.

Azt tudom, sőt magam is tapasztaltam a legkisebb faluban is, hová csak hetenkint, vagy kéthetenkint jár ki az orvos: a köztisztaságra, korezmák, mézszárszékek, boltok, stb. rendszeren szigoruan felügyeltet az előjáróság.

Tudom, látom, hogy pl. Hajdumegyében is a korezmárosok a kimérésre használatos üvegeket tisztán és állandóan víz alatt tartják, hogy a szatócs boltokban csin és tisztaságnak kell uralkodni, hogy élvezeti cikkeknek fedetlenül állani, vagy oly cikkek mellé kerülni, mely annak romlását, élvezhetetlenségét okozza, nem szabad és szigoruan büntetettik.

Nálunk Debreczenben még igen tekintélyes üzletek előtt nyitott zsákokban vagy dobozokban áll liszt, rizs, kávé, só, szilva, lekvár stb.

Kisebb szatócsoknál pláne mellettök megfér a petroleumos kanna, a kékköves, a kenőcsös láda és Isten tudná mi más egyéb is.

Nálunk a kocsimák, kávéházak, kimerések stb. idillikus ós maradiságukban leledzenek, a köztisztaság fenti legegységibb követelményeit illetőleg, természetesen tisztelet a kivételeknek. Az orvosok bizonyára tartanak vizsgálatokat, sőt, hiszem, észrevételeiket is megteszik, de elvégre is ők nem teljesíthetik a felügyeletet is, arra egészen más közegek, hivatottak és e közegeket ki kell oktatni, rá kell szorítani kötelességeik pontos és részrehajlatlan teljesítésére.

Az ily eljárás bármily szigorú, bármily érzékeny büntetést zudít a vétkekre csak eleinte fáj, csak eleinte eredményez aprehenziót, mert később tudva, ismerve a követelményeket és azok szigorú végrehajtását: óvakodik mindenki azok ellen véteni, sőt azok betartására rendezkedvén, nem is vétet az ellen. — Örök gyakorlati igazság az, hogy a rendre szoktatni nehezebb és fájdalmasabb, mint később azt fentartani, de hát a fogzás is fájdalmas, mégis átkell azon esni minden gyermeknek, hogy később harapasson. Ki tehet arról, ha Debreczen e téren még oly fiatal, hogy csak most hullatja a csikó fogát.

Burger Péter dr.

Levél

A debreczeni székely-társaság szervezőihez.

A debreczeni székely-egylet illetőleg társaság szervezőihez van szavunk. Nem a sértett hiúság, de az ügyszere tete diktálja ezt a néhány sort. Ki jelentjük, mi a leglelkesebb barátjai vagyunk, hogy e mozgalom nemcsak Debreczenben gyökeret verjen, de a vidékre, erre a jó és tiszta nagy magyar vidékre is kiterjessze ágait.

Azonban sajnos, hogy az első gyűlés, az alakuló gyűlés után itélve benyomásunk az, hogy mi a cselekedetben mérsékelt, de a himes, mázos szép szavakban igen gazdag, sőt felette gazdag társulatot fogunk nyerni, pedig efele szónokképző, a beszéd áradatokat levezető intézmény, mely a szereplési viszketeges férfiaknak a szinpadja, untig elég van Debreczenben. Ezekkel ellentétben, csak egy esetre hivatkozunk, Zoltai Lajos, a szerény, de lelkes városi levéltáros, a cselekedeteknek egy fáradhatatlan férfia, már a mult évben, minden szinpadias szónoklások nélkül, a sajtó segítségével, megcselekedett, hogy székely házi ipar termékekből sikerült kiállítás rendezett itt és képes volt sok száz forintot juttatni a szegény székely testvéreknek.

Tehát a debreczeni székelytársulatnak sem a szóvirágok koszoruba füzésében kell keresnie a hivatását, hanem benső, megosztott, komolyan végzett munkában. Erre mi alkalmasnak tartjuk az ideiglenesen választott tisztikart, a kik törzsökös székelyek és így bizonyára lelkök legjobb érzéseit és erejét kötik ez üggyhöz és kik magok

is a komoly munkának az emberei. De nem mondhatjuk ezt a választmányra vonatkozólag, mely határozottan kiegészítésre vár. Itt, ugy látszik, egyedül a nevekkal akartak imponálni, azért állottak kész névsorral az alakuló közgyűlés elé, azért javasoltak olyanokat, kiknek zöme annyi érdeklődést sem mutatott az ügy iránt, hogy a gyűlésen megjelentek volna.

Megengedjük, hogy sokakat hivatalos elfoglaltságuk tartott távol, mint például Bakonyi és Benedek képviselőket, de bizony soknak a választmányba választott tagok között, noha itthon voltak, közönyös volt az ügy. Adja Isten, jövőre ne legyen...

Azért ez a választmány okvetlen, haladéktalanul kiegészítésre vár. Tessék a hivatalos urak mellé a polgárság köréből is tevékeny férfiakat bevonnai, a mi mindjárt az első gyűlésen megtörténhetett volna, ha az alakuló közgyűlésen közös megbeszélés és választás tárgyává tétetett volna ez a szervezet. Nem pedig oly névsorral hozakodni elő, mely nevek viselői nagyobb részt annyi érdeklődést sem mutattak, hogy megjelentek volna az alakuló gyűlésen. — Azonban jövőre elvárjuk ezektől az uraktól, hogy teljes erejükből igyekezzenek az előlegezett bizalomnak megfelelni.

Most pedig rátérek egy szembe szökő mellőzésre, mely könnyen az egész mozgalom zátonyra jutását megfeneklését okozhatná, ha a debreczeni sajtó hasonló jóindulattal, figyelemmel vagy mondjuk ki nyíltan, semmibe nem vevéssel viseltetik a mozgalom iránt, miként e mozgalom nyelbe ütői viseltettek a sajtó iránt. Debreczenben három napilap van. Mindhárom változatlanul a legjobb indulattal viseltetett és viseltetik a székelység iránt és e társulat alakítása iránt, mégis — midőn a választmányba meglehetősen szürkelelkű és közönyös uraságokat oly szent áhitattal vettek be — mi az oka annak, hogy a debreczeni lapok munkásait mellőzték? A sajtó nélkül néma gyermek az egész mozgalom.

A pufogós frázisokat még csak a tanács terem ajtaján kívül sem viszi a szél. A sajtó segítségével lehet az iránta való érdeklődést felszínre tartani, azt fokozni és terveit megélni és a mozgalomba a közönség külföldi elemeit és erőit belevezetni. Jól tudhatják mindezt a mozgalom vezetői is, sőt sóváradi Biró Géza ur, az egyesület lelkes titkára beszédjében még a gyűlésen is kifejtette, hogy a hazafias magyar sajtónak köszönhetik a székelyek, hogy ügyöket felkarolta az ország és mind szélesebb-szélesebbre terjeszti ki hullámain ez az üdvös mozgalom.

Valóban méltánytalan, magyarázhatatlan és indokolatlan tehát a tapasztalt eljárás, a debreczeni három

lap szerkesztőségének és munkásainak illetéknéppen való mellőzése. Nem mondjuk, hogy sértő szándékból történt ez, de a tény az, hogy az eljárásban benne van a sértés. A mi lapunk szerkesztősége ugyan még a legkevésbé panaszkodhatik, mert Benedek János országgyűlési képviselő, választmányi tag, dolgozótársunk, noha bizonyosan nem azért vették figyelembe, de hát még ekkor is a másik két napilapszerkesztősége mivel szolgált ezen kutyába sem vételre, holott nyilvánvaló, hogy a sajtó támogatása nélkül csirájában sorvadhat el ez a mozgalom?

Mi azonban nem fizetünk hasonlóval e méltánytalanságért. Nem ugyan az urak szép szemére, állásaikra való tekintetből, de a székely testvéreink iránt érezett igaz, őszinte fajszeretettől és a magyarnemzetünk iránti hűségünkől kifolyólag továbbra is változatlanul lelkünkön hordozzuk a székelység ügyét és erőnkhez képest járulunk a megerősítéséhez és fentartásához, nem érdekből, de hivatásunk szerint, mely valóban több méltánylást és figyelmet érdemelne.

Ijjabb Mórincz Pál
hirlapíró.

NAPI HIREK.

A református népiskolák vizsgái.

Junius havával elérkezett az iskolai vizsgálatok napja is, a mely után következik az iskolás gyermek sereg által várva-várt édes vakáció. A debreczeni református népiskolák iskolaszékének elnöke, Ki s Albert ev. ref. lelkész a szüléket legközelebből érdeklő értesítést küldött, a mely szerint a debreczeni ev. ref. egyház fiú- és leányiskoláinak 1901—1902. tanévet berekesztő vizsgái következő helyen és időben fognak megtartatni. A) a nagytéplomban: Junius 19-én d. e. Eötvös-utcai fiúiskola II. o. Tanító Dávid Mihály. Junius 19-én d. u. Mester-utcai leányiskola IV. o. Tanító Lada Sándor. Junius 20-án d. e. Egyháztéri leányiskola V—VI. o. Tanító Safar László. Junius 20-án d. u. Egyháztéri-leányiskola I II. o. Tanító Kálmán Lajosné. Junius 21-én d. e. Eötvös utcai fiúiskola I. o. Tanító Szécsenyi István. Junius 21-én d. u. Eötvös-utcai leányiskola III. o. Tanító Kanizsai Endréné. Junius 23-án d. e. Eötvös-utcai leányiskola I—II. o. Tanító Kanizsai Endre. Junius 23-án d. u. Mester-utcai leányiskola I. o. Tanító Szabó Vilma. Jun. 24-én d. e. Eötvös-utcai fiúiskola III. o. Tanító Szabó László. Jun. 24-én d. u. Csapó-utcai leányiskola I—III. o. Eöry Mária. Jun. 25-én d. e. Csapó-utcai leányiskola III. o. T. Tóth Erzsébet. 25-én d. u. Bethlen-utcai leányiskola I—II o. Tanító Kiss Julia. B) a kistéplomban: Junius 19-én d. e. Csapó-utcai leányiskola II. o. Tanító Nagy Karoly Junius 19-én d. u. Egyháztéri fiúiskola IV. o. Tanító Dávid Sándor. Junius 20-án d. e. Egyháztéri fiúiskola VI. o. Tanító Káposztás Imre. Junius 20-án d. u. Csapó-utcai leányiskola III. o. Tanító Kiss András. Junius 21-én d. e. Jókai-utcai fiúiskola I. o. Tanító Szabó Péter. Junius 21-én d. u. Egyháztéri fiúiskola IV—V. o. Tanító Sze-

mere Lajos. Junius 23-án d. e. Csap-utcai III-IV. o. Tanító Szentjóbby Kálmán. Jun. 23-án d. u. Egyháztéri fiúiskola V-VI. o. Tanító Nagy Imre. Junius 24-én d. e. Csap-utcai leányiskola II. o. Tanító Tóth Teréz. Junius 24-én d. u. Jókai-utcai fiúiskola II. o. Tanító Szőke János. Junius 25-én d. e. Csapó-utcai leányiskola V-VI. o. Tanító Papp Ignác. Junius 25-én d. u. Egyháztéri fiúiskola V. osztály. Tanító Komlóssy Imre. Junius 26-án délelőtt Csapó-utcai leányiskola I. osztály. Tanító Zong Julia. — C) a Kossuth-utcai templomban. Junius 19-én d. e. Kossuth-utcai leányiskola III. o. Tanító Boros Ferenc. Junius 19-én d. u. Csonka-utcai fiúiskola I-II. o. Tanító Kiss Lajos. Junius 20-án d. e. Csonka-utcai leányiskola IV. o. Tanító Papp Gusztávné. Junius 20-án d. u. Csapókerti leányiskola I-II-III. o. Tanító Kaimar Ignác. Junius 21-én d. e. Paesirta-utcai fiúiskola V. o. Tassi Miklós. Junius 21-én d. u. Csonka-utcai leányiskola II. o. Törő Mihályné. Junius 23-án d. e. Csapókerti fiúiskola I-II. o. Tanító Veress Gyula. Junius 23-án d. u. Paesirta-utcai fiúiskola I. o. Tanító Szendi Imre. Junius 24-én d. e. Paesirta-utcai fiúiskola III. o. Tanító Csurka István. Junius 24-én d. e. Paesirta-utcai fiúiskola IV. o. Tanító Alföldi Béla. Junius 25-én d. e. Paesirta-utcai fiúiskola II. o. Tanító Nagy Lajos. Junius 25-én d. u. Csonka-utcai leányiskola I. o. Tanító Balogh Ida. Junius 26-án d. e. Csonka-utcai fiúiskola II-III. o. Tanító Szabó Lajos. D) Az ispotályi templomban. Junius 19-én délelőtt Ispotály-téri leányiskola V-VI. o. Tanító Herczeg János. Junius 19-én délután Miklós-utcai leányiskolában IV. o. Tanító Zong János. Junius 20-án d. e. Ispotály-téri fiúiskola IV. o. Tanító Horkay Lajos. Junius 20-án d. u. Ispotály-téri fiúiskola II. o. Tanító Kerékgyártó József. Junius 21-én d. e. Miklós-utcai leányiskola I-II. o. Tanító Konrad Mária. Junius hó 21-én d. u. ispotály-utcai fiúiskola I. o. Tanító Barcza Barna. Junius hó 23-án d. e. Vigkedvü Mihály-u. leányiskola II-III. o. Tanító Simon István. Junius 23-án d. u. Teleki-utcai fiúiskola I-II. o. Tanító Ókrös István. Junius 24-én d. e. Vigkedvü Mihály-u. leányiskola I-II. o. Tanító Katona Julia. Junius 24-én d. u. Teleki-utcai fiúiskola III. o. Tanító Háló Sándor. Jun. 25. d. u. Ispotály-téri I-II. o. Tanító Szatmári Julia. Jun. 28-án Ispotály-téri kisdudó. Óvónő Nagy Ida. E) A főiskolában elhelyezett osztályok: A főiskola oratoriumban. Szombaton, junius 21-én, délután az ev. ref. tanítóképző intézet gyakorló iskolájának. Tanító Kiss György. Pénteken, junius 27-én, délelőtt a főiskolai 3 elemi osztálynak. Tanító, Szücs László. Pénteken, junius 27-én, délután a főiskolai 2 elemi osztályának. Tanító Harsányi Pál. Szombaton, junius 28. délelőtt a főiskolai 4 elemi o. Tanító Nánási Lajos. Szombaton Junius 28-án, délután a főiskolai I. elemi o. Tanító Zöld Mihály. A vizsgák kezdete d. e. 9, délután 3 és fél óraker. Jegyzetek: Az utcai iskolák vizsgáinak kezdete délelőtt 9, délután 3 1/2 óraker. Az évfáradó istentisztelet junius hó 18. d. e. 8 óraker lesz. Oly módon, hogy a nagytemplomban és a Kossuth-utcai templomban vizsgázók a nagy templomban, a kistemplomban és az ispotályi templomban vizsgázók a kistemplomban jelennek meg. Az ismétlő-iskolák közvizsgái junius hó 29-én délelőtt, a vasárnapi istentisztelet után saját termeikben lesznek. Junius 22-én d. e. 11-12 óráig, délután 5-6 óráig az ev. ref. vallásu iparostanulók vallásvizsgái lesznek megtartva, saját termeikben. Mely vizsgákon való megjelenésre és az évfáradó istentiszteleten való részvételre az érdekelt szülőket és a t. tanúgy barátokat tisztelettel meghívjuk. Kiss Albert elnök.

Thaly Kálmán dr. adománya.

Nagynevű országgyűlési képviselőnk, a Rákóczi kor történelírója, Thaly Kálmán doktor, az országgyűlésen lévén elfoglalva, nem jöhetett le a debreczeni függetlenségi kör által saját házalapja javára rendezett nagyerdei táncmulatságra. Azonban a meghívó, illetőleg a belépti jegyet 10 koronával váltotta meg szeretett követünk, ki adományát a következő nehány kedves sor kíséretében küldötte le B. Nagy János bátyáknak a függetlenségi kör derék elnökének:

„A f. hó 15-én tartandó nagyerdei táncvizalom nemes czéljának némi előmozdítására én is szívesen beküldöm imé hozzájáruló filléreimet. Jó sikert a szép czélznak! . . . Igaz hü öreg elvtársuk Thaly Kálmán.

Egy fiatal tanító halála.

A népnevelés egyik szerény, ifjú bajnokának elhunytáról értesültünk tegnap, lapzarta után. Herczeg Tihamér enesenci tanító 27 éves korában, a legszebb reményekkel biztató férfi kor kezdetén, vasárnap este rövid betegség után hirtelen elhunyt. A megboldogultban lelkes elvtársunk Herczeg János ispotályi kántortanító egyik legkedvesebb gyermekét gyászolja. Az érzékeny csapástól mélyen lesújtott család fájdalmában igaz részvétellel osztozik a rokonnok és jó barátok nagy serege. A korán elköltözött feletti veszteség érzetét enyhítse meg az a tudat, hogy arról a rögs utról, melyen számtalan tövis, de annál kevesebb rózsza terem, hitünk szerint jobb hazának bajnokává lett.

A Vigszínház Debreczenben.

Említettük legutóbb, hogy a Vigszínház művészei július hó első felében ellátogatnak Debreczenbe és itt a városi színházban három előadást tartanak. A kiválóan érdekes művészi esemény július 16. 17. és 18-án van megállapítva még pedig a következő műsorral: 16-án (Szerden) A zsába, 17-én (Csütörtökön) A dada és 18-án (péntekén) Az órnagy ur. Ez a három darab a Vigszínház ezidei műsorának legnagyobb sikert aratott darabjai közé tartozik. A zsábát 50-szer. A dadát 30-szor, és Az órnagy urat 40-szer adták egyfolytába. A dada előadásán jelen lesz a darab szerzője: Bródi Sándor is, a ki előadás kezdete előtt egy kis felolvasást fog tartani A dadáról. Mindhárom darabban a Vigszínház legjelesebb művészeit lesz alkalmunk láthatni, akik közül különben igen sokan régi kedvencei a debreczeni közönségnek, mint: Tapolezai Dezső, Szerémy Gizella, Tanay Frigyes, Pethes Imre stb. stb. Kivülök a legnépszerűbb fővárosi komikust: Hegedüs Gyulát, és a gyorsan hírnévre kapott naivát: Varsányi Irént szintén alkalmunk lesz közönségünknek megismerni. A részben jótékonvezelő, művészi vendégszereplésre egyébként még vizsgatérünk.

A városi légszeszgyár üzleti eredménye.

Azoknak, kik annak idején rettegtek s ellene voltak annak, hogy a légszeszgyárat a város vegye át s házilag kezeltesse, megnyugvásul szolgálhatnak

annak a jelentésnek adatai, melyet a világitási bizottság nevében Körner Adolf tanácsnok és Debreczeni Jenő a légszeszgyár agilis igazgatója a tanács elé terjesztettek. A jelentésből megtudjuk, hogy miután a város világitási vállalatának első üzleti éve elmult, milyen eredménye is volt az első évnek. A világitási vállalat — így szól a jelentés:

Tehát **tiszta üzleti haszna** a szabályzat által előírt összes kiadások és leírások után **56.289 korona 17 fillér**, azaz a költségvetésben előirányzott **20.537 koronánál 35.752 korona 17 fillérrel nagyobb**.

A tiszta haszon megállapításánál a lehető legnagyobb szigorral és óvatossággal jártunk el. Felleltaroztatott a légszeszgyár összes készlete és miután a mennyiség helyességéről meggyőződést szereztünk, az árakat a legnagyobb szigorúsággal és lehetőleg a legalacsonyabban állapítottuk meg; a legbiztosabban kelendő cikkeknek is alatta maradván, a beszerzési áraknak is és ezenkívül is bőséges leírásokat eszközöltünk, úgy, hogy a leltár értékeiben a csalódás kizártnak tekinthető.

Meggyőződést szereztünk, hogy a világitási vállalatot terhelő mindennemű kötelezettségek teljesen ki vannak egyenlítve, mindennemű tőke kamatok kifizetve, szintugy az összes adók, biztosítások és bérek, valamint az összes számlák is úgy, hogy a vállalatot senkivel szemben semminemű tartozás nem terhelte.

Átvizsgáltuk továbbá a vállalatnak kintlévő követeléseit és behajthatatlannak összesen 53 korona 20 fillért találtunk, melyet a veszteség rovatra írtunk.

Az elmult évben végzett építkezésekből csak azokat vettük fel vagyonszaporulatként, amelyek december 31-ig teljesen átvétettek és kifizettettek, tehát a telepen az új légszeszgyártó alapzatát és az új mezei vasut berendezését, a telepen kívül pedig a hálózat kibővítését és új lámpákat. Mindezek a leltárban részletezve vannak.

Jelentékeny mérvű leírásokat eszközöltünk végre a világitási vállalat összes ingóságainál és egyszerre leírtuk mindazon költségeket, a melyek a légszeszgyár átvételével jártak, ideértve a csővizsgálatot, a térképezés és szakértői díjakat is.

Ime így szól a világitási bizottság jelentése s csak örvendhetünk, hogy ilyen szép, meglepő hasznót tudtak elérni már az első évben. Ebben a sikeres eredményben mindenesetre nagy az érdeme a gázgyár igazgatójának, Debreczeni Jenőnek. A felügyelő bizottság, mely a számadásokat átvizsgálta, szintén méltányolja ugy a világitási biz., valamint az igazgató érdemeit, jelentésében előismeréssel adózik ügybuzgóságukért, hogy a kezdet nehézségeit leküzdve, az üzemet nemcsak minden fennakadás nélkül fentartotta és folytatta, hanem, hogy azt — mint a forgalmi kimutatások igazolják — még tetemesen emelte is.

Pavlovics Ljubomir képviselő ur.

A képviselőház szombati ülésén kerül szóba Pavlovics Ljubomir törökbecsei képviselő esete. A tisztelt ur — mint már azt meg is irtuk — a leggyalázatosabb módon megtámadott s tetteg is bántalmazott néhány kis diákot, akik a Hymnuszt s a Szózatot mérészték az ő füle hallatára énekelni! A felháborító esetről s a nyomban megindított vizsgálatról a következő értesülést vettük:

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter mihelyt értesült arról az inzultusról, melyet Pavlovics Ljubomir orsz. képviselő a nagy-kikindai vasúti állomáson a m. kir. államvasutak szegedi tápintézetének több növendéke ellen elkövetett, táviratilag elrendelte, hogy a szegedi üzletvezetőség indítsa meg a vizsgálatot és eredményéről hozzá jelentést tegyen. A vizsgálat ma már minden részletében be van fejezve. — A kihallgatott tanúk nyilatkozatai alapján határozottan konstatálva van, hogy Pavlovics Ljubomir ezelőtt mintegy öt héttel Temesvárra utaztában a nagykikindai pályaudvaron a m. kir. államvasutak szegedi tápintézetének növendékeit különösen Pósa Mátyást, Hirsch Jánost **tettegesen bántalmazta azért, mert ezek a többi 30 fiuval együtt a Hymnuszt és a Szózatot énekeltek.** Ezek a fiúk több más fiuval azért szaltak le a vonatról, hogy vizet igyanak és 1-1 percet vegyenek Közben a vonaton maradtak, folyton énekeltek a Hymnuszt. Ettől böszült föl annyira Pavlovics. A várakozó közönség jelenlétében e szavakkal támadt a kis diákokra:

— Hát ti kölykök, elfeledtetek a nyelveket? Ezt nem jól teszték! Ezzel mendekettőnek megezibálta a fülét e szavakkal:

— Legalább emlékezzetek meg erről!

A már öt héttel ezelőtt történt dolog úgy pattant ki, hogy Gömör József kalauz aki tanuja volt a dolognak, elmesélte Nagy Mihály kecskeméti képviselőnek a budapesti pályaudvaron.

Az üzletvezetőségen kívül Dellimanich Lajos torontáli alispán és Wachtel Leo nagykikindai főkapitány is tegnap minden részletre kiterjedő vizsgálatot tartottak, melynek eredménye megerősíti az üzletvezetőség vizsgálatának adatait. Megállapították, hogy az inzultust látta a kikindai pályaudvar egész személyzete, a pincérek és a vendéglős. Dellimanich alispán bebizonyítva látván a dolgot, kijelentette, hogy haladéktalanul feljelentést tesz Pavlovics ellen.

Az orthodox iskola vizgái.

Vettük a következő értesítést: A debreczeni aut. orth. izr. elemi népiskolában az évrő vizsgálatok a f. hó 18—20 ik napjain tartatnak meg, melyre a t. szülők, gyamokat és tanügybarátokat ez uton is tisztelettel meghívja az iskolaszék.

Árvaügyi bizottsági ülés.

A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága 1902. év junius hó 17-én d. u. 5 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

A „Petőfi dalkör“ juniálisa.

A „Petőfi dalkör“ e hó 28-án szombaton este a nagyerdei vigadóban tartja dal, zene, szavalat és tánczszal egybekötött nyári estélyét, a mely a milyen látogatottnak, épen olyan élvezetesnek ígérkezik. — A dalkör vonzó műsorával hat a közönségre, a mely mindenkor szívesen keresi fel a dalkör estélyeit, ahol rendszerint kitünően mulat. — A meghívók e hét folyamán szétküldnek. — A ki tévedésből meghívót nem

kapna, de arra igényt tart, forduljon Nagy Gábor rendezőbizottsági jegyzőhöz városi polgármesteri hivatal.

Jog és p. ü. bizottsági ülés.

A jog és pénzügyi bizottság 1902. évi junius 18 napján Szeredán délután 3 órakor a városháza közgyűlési termébe Vecsey Imre elnöklésével ülést tart.

Az öngyilkos rendőrbiztos állapota.

Fülöp András rendőrbiztos, ki tegnap délelőtt a Kossuth u. temetőben kétszer jobb halántékába lött, majd harmadszor mellébe lött, még mindig önkivületi állapotban fekszik a kórházban. Az orvosok véleménye szerint nem menthető meg annál inkább sem, mert a harmadik lövés, melyet mellének irányzott, a tüdőjét is érte. Magához még nem tért s így nem is lehetett kihallgatni, hogy felvilágosítást adhatott volna tettenek okáról. A részvét különben általános a rokonszenves, szorgalmas biztos iránt, de még nagyobb mértékben nyilvánul meg szerencsétlen családja iránt. Hozzá tartozói, s ösmerősei, valamint barátai teljesen megvanak arról győződve, hogy Fülöp biztos kezébe a fegyvert az anvagi gondok, az adóságtól való szabadulás adta.

Felhőszakadás.

A délelőtti tikkasztó melegre valószínűságos felhőszakadás következett. Hirtelen sötét felhők borultak az égre. Megdőrdült az ég és valószínűságon zubogott a földre az eső. Helyyel-helyyel apróbb jégszemek is hullottak, de ez hihetőleg nem okozott nagyobb kárt a föld termésében.

A két székely presbyter

igen csekély eredménnyel folytatta gyűjtését a böői református templomra. Már ma le is telt a főkapitány által adott engedélyük, de hisszük, hogy ezt megfogja hosszabbítani a főkapitány. — Ez elvárható tőle. — A szegény székely-testvéreket pedig a legnagyobb szeretettel ajánljuk hittestvéreinknek, egyáltalában a debreczeni és vidéki magyarságnak a pártfogásába és jóindulataiba. Ezen a vidéken melegebb fogadtatást és gyamolítást méltán varhattak volna szegények.

Megszűnt kiskoruság.

Érdekes határozatot hozott a budapesti kir. törvényszék: 16318/1902. A budapesti kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy gróf Károlyi György 31 éves, római kath. budapesti lakos a 25231/895. sz. ítélettel meghosszabbított kiskoruságát a 8094/1902. sz. jogerős ítélettel megszüntette. Ezen Károlyi György gróf volt a házasságával hirnèvre tett Frank Boriska férje.

A debreczeni Csokonai-kör

1901 évi jelentésdt megkaptuk. A városi nyomdában nyomtatott vékony de tartalmas füzetet Géresi Kálmán és Tüdös János dr. főtítkár irták alá. A főtítkár szerkesztette. Az évi jelentésre visszatérünk és érdeme szerint, részletesen ösmertetjük, mert megérdemli. Az erős magyar szellem és tartalom jellemzi, a mi egyedül dicséretes képe a kör tevékenységének.

Az „Abeles“-féle

polgári és leányiskolában az évrő vizgák e hó 22, 23 és 24-kén tartatnak meg, melyre

az igazgatóság szívesen meghívja a nagy-érdemű születeket és tanügy barátokat.

Egy nánási tanító elhalálozása.

Egy érdemes hajdusági tanító elhunytáról és temetéséről vettünk gyász hírt. Végh József hajdu-nánási ev. ref. tanító, a nánási tanítótétel egyik régi, oszlopos tagja virágzó férfi korában, életének 48-ik esztendőjében váratlanul, hirtelenül elhunyt, az érdemes tanító nemcsak a tanításnak volt buzgó uttörője, de a hazafiságban is előljárt. Hü tagja volt a függetlenségi pártnak. Nagy részvét mellett temették el. Bánatos családot hagyott maga után.

Nyilatkozat.

Évek óta használom és ajánlom a szolyvai kitünő gyógyhatású ásványvizet. Dr. Saary Sándor városi orvos Nyiregyháza.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Távirat.**Pavlovics a képviselőházban.**

A „Debreczen“ eredeti távirata.

A képviselőházban óriás vihar támadt, midőn ott Pavlovics képpiselő, kivel lapunk más helyén is foglalkozunk, megjelent.

Pavlovics a napirend előtt becsület-szavára jelentette ki, hogy a hymnuszt nem támadta. Mindamellőt kéri mentelmi joga felfüggesztését, a mig a bíróság kideríti ártatlanságát.

Vészi a beszerzett vizsgálat adatait olvassa fel.

Padlovics: Hazugság! Ujra becsület szavát adja, hogy a hymnuszt nem támadta.

Viharos zajban tomboltak a képviselő. Csak egy-egy élesebb kiáltás hallatszott ki a viharból:

— Hazaáruló! Ki vele!

Rátkay László: Ez nem tisztázás! A kormány hallgat! Elnéző az árulással szemben!

Szell: Rátkay nem ösmeri a kormány álláspontját! De előre is mondhatja, hogy a valóságot kideríti. Minden hazaárulással a legnagyobb szigorral jár el. (Zajoshelyeslés.)

Olay: Nem türjük a hazban az oly gaz hazaárulókat, mint Pavlovics és Lurez.

Pavlovics beszélni akart, de a mindenfelől kitért tomboló zajban elhangzott a szava.

Mondjon le! kiáltozták.

Nessi: Ki kell pofozni!

Bakonyi: hinaus! ki vele!

Pavlovics kijelenti, ha az állításokat bebizonyítják, akkor lemond.

Tombolás. Padverés. közbe kiáltások:

— Gazember! Hazaáruló! Most mondjon le!

Ezután napirendre tértek. Bakonyi Samu holnap esetleg ma szól a nép felkelők felfegyverzési terve felől.

Innét-onnét.

(A pipa-gyújtó kocsmában.)

A pipa-gyújtó kocsmá a hatvani részen fekszik. Az arrafelé vezető ut mentén, a merre a temetőbe kell menni. Csokonai Vitéz Mihály is abban a temetőben porlad... Maga a kocsmá fehér falu régi polgári bormérés, amilyen ennekötte több került Debreczenben. Ma már mind ritkább a polgári bormérés, annál sűrűbb, szaporább a népet mérgező pálinkamérés.

A pipa-gyújtó kocsmá még a régi öreg, tisztább erkölcsű polgári bormérés. Már a nagy szabadságharc előtt megvolt. Voltaképpen lakatos remekbe készült vas szőlőfürt a czimere. A pipa gyújtó nevezése onnét származhatik, mert az újvárosi szerkes gazdák, ha Debreczenbe jönnek, leginkább itt szoktak delelőt tartani, a mi természetesen pipa gyújtás, pohár kocintás nélkül nem eshetik meg.

A pipagyújtó kocsmával az egyik este ösmerkedtünk meg. A szőlős kertek közötti hatalmas séta után tértünk ide be András mester jóbaráttal. Nem bántuk meg.

Kerti helyiség is van a pipa gyújtóban. De már hűvösödött az idő. A belső szobába telepedtünk le. Gerendás a belső szoba. Tisztasága a házi fiatal menyecskét dicséri. Öreg komót az egyik sarokban. Ven kanapéra ültünk mi. A Kossuth apánk nemes képével békén függ a falon az öreg Deák nyarspolgári képe. A jeles magyar vezérek, lejedelmek és a tizenhárom barnult aranyrámás képe emelik még hazafias jeleget ezen lakásnak... A gerendáról függő petroleum lámpa világítja meg a polgári bormérőt; mely azért is nevezetes, hogy a környékbeli független polgárságnak ösidőktől gyülekező és találkozó helye. A fiatal, delezeg kuruc kocsmáros, a néh. derék polgár Várady Ferencz urannak veje, nekünk is tantoríthatatlan, lelkes magyar elvtársunk, névszerint Nagy Pal, a ki, noha a legszebb korban levő fiatal polgár ember, fiatalága dacára is ragaszkodik az ősi polgár virtusokhoz. Ugy tanulta azt az ipától. Nem afele zajos, kártyás barlang a pipa gyújtó. Hanem a polgárok barátságos beszélgető helye, ahol pontosan betartják a zárórát. Kereszteletlen, izletes a bor. A garázda vendégnek ajtón kívül a helye. A háza, a város baján itt magok csöndességére beszélgethetnek czivis uraimék... Néha az öreg Balog cigány zendit egy-egy nótát. Magános hegedős, bandán kívüli vén cigány; valamifele agról a Dajnákkal is rokonság. — Csak az öreg Balognak van jussa játszani ebben a polgári vendéglőben, mert a gazda szerint sok cigánnyal mulatni már duhajkodás...

A nyírott bajuszu vén Balog telivér és eredeti vén cigány. Már akkor is koptatta a vonót, mikor még az öreg Lengyel Imre ur hatvan utcai parkos uri háza volt a „város kocsmaja”... Sok jeles története van abból az időből, de ime a vén „hegedős” mérgesen fordítja a hátára a hegedűjét és erősen rakopogtat... A másik asztaltól beledudolt egy polgártársunk a nótába... Már pedig az öreg Balog így filozófál: „a ki fizet, az pöntyögtet” és ezért nem szereti a más asztaltól való dudolást...

Öregebbnél-öregebb nóták zendülnek a szárazfán. Mélázott az ember... Fülemben csengett a gazda szava. Maholnap már alig találunk Debreczenben polgári bormérést, de szaporodnak a pálinkamérések és a szennyes lebujsok... Az eredetiség, az őszinteség pusztul. No te vén Balog! Huzd reá! Azt a szomorubbikat huzzad:

Szép idő volt, régen tünt el...

nemes Portörő Kelemen.

Levél Biharországból.

Biharországban nagy érdeklődéssel tekintenek e hó 16 ára, e nap töltik be a Berettyóújfalusi járás üresedésbe jött fősztolgabirói állást.

Nem kisebb néznek az emberek — úgy gondolom a Basahalmán belül is e hó 25 kére, a mely nap dül el kié lesz a Margittai választókerület mandátuma?

A B.-újfalusi fősztolgabiróságért sorompóba lép 3 pályázó.

Két régiebb fősztolgabiró — kik közt egy év az eltöltött szolgálat különbsége. Mind a kettő népszerű s azért különös hogy őket éppen egymással állították szembe.

A 3-ik jelölt kevesebb szolgálati évvel bír, de sok jóbaráttal Szalontán.

A nagy restaurátókor éppen a szolgálati évre és ez évekre nyert gyakorlati képességre, nem volt tekintet.

Most talán ezekre is tekintettel lesznek, a midőn szavazatokat beadják.

A személyeskedés harcza nagyban foly e választókerületben. Keptelennél képte enébb hírek váltják egymást. Erre a tere én nem lépek. Furesán járna a ki az óránként változó hírekért felelősséget vállalna.

Ez a kort, az itteni viszonyokat jellemzi. Egymásról leszedi a tisztességhimporát. A zászló bontas már mind a két részről megtörtént.

Hírlik, hogy Örely részéről, az ő támogatására esütörtökön lejön két képviselő. Egyike román ajku.

Ugy látszik szükségét érzik ma már a szónak is. Marjayként a hegyek közzé is kezd a késői napsugar beragyogni. És a mesterkélten elfojtott testvéri érzés tét foglalt, ámde nem az ő részökre, s ez a baj.

Ennek akarnak gátat vetni, a lejövé urak.

Ha lehet?

A tábor helyről is szó kering. — úgy mondják a Csádén az uraságinagyreán lesz. Nagy erővel gyűjtik az esős idő dacára a levágot rendet — csak hogy 25-ik előtt össze üthessék a szavazatszedő bódét.

Ugyan mit akarnak elérni e nyílt sikterületei? A város felül lesz e a függetlenek tábora? A Hoppesui árkon túl a szabadelvűeké?

Ezt is latba veti már a nép. Mert a fáradtak estenden elszéledhetnek-e, le se akarom írni hogy ezekkel mi történhet?

A miniszterelnök által kilátásba helyezett fősztolgabirói rendelet nyílt visszavonása falragaszokon, e napig nem történt meg.

Vajon a fősztolgabiró ur megkapta-e már a magáét?

Még eddig nem veszem észre!

irta

Kaczagán

r. l.

A Zdenkó kadét esete.

(A csendőrök által lelőtt kadét.)

Megdöbentően tragikus eset történt Keszthelyen. Baró Putheány Zdenkó tiszthelyettest nemrég helyezték át Keszthelyre a 8. honvédszávezred második osztályához. A rokonszenves 20 esztendő kadétot ugyan hamarosan megszerette a keszthelyi társaság. E hó 11 én a fiatal kadét szolgálati mulasztás miatt néhány napi kaszárnyáaris-

tomott kapott. Mindjárt első este engedelmet kért az őrmestertől, hogy kimehessen a folyosóra de alighogy künn volt, egy őri-zetlen pillanatban megszökött.

A kaszárnyából rögtön értesítették a színházban időzőző tisztikart és a tiszthelyettes elfogatására mozgósították a huszárorjáratot és a csendőrséget. Putheány lakására ment, magához vette revolverét, aztán a színházba ment, hogy fölkeresse Kun hegyesi Miklós szintársulatának egyik tagját Molnár Bellát, akibe néhány napi ismeretség után beleszeretett. A színházba a kulisszák mögé akart jutni, de az igazgató nem bocsátotta be. Erre a kadét a színész lakására ment, amelyet nyitva talált. Az igazgató és a csendőrhadnagy ezt megsejtven, utána ment, hogy rábírja a fogházba való visszatérésre. A tiszthelyettes a függöny mögé bujt és amint az igazgató és a csendőrhadnagy belépett, halántékához emelte revolverét.

A két jó barátunk sikerült a fiatal embert lecsillapítani — Mikor a színész lakását elhagyták, a kadét egyszerre otthagya kísérőit és az Amazon-szálló ebédlőjébe rohant, a hol barátai a színésznővel mulattak. Egy ideig ő is ott maradt közöttük. Mikor haza felé tértek, a vendéglő előtt kísérői figyelmeztették, hogy jön az őrjárat. Kérve-kérték, térjen ki az őrjárat elől. A kadét azonban dühöngeni kezdett, ellökte magától Kunhegyi igazgatót, aki vissza akarta tartani és eliramott a Kossuth Lajos-utca irányában. Csakhamar négy csendőrrel találkozott. Megállította őket és azt kérdezte, hogy őrjáraton vannak-e. A csendőrök vezetője igennel válaszolt, mire a kadét elkiáltotta magát:

— Zdenko kadét vagyok!

A csendőrök erre keresztben elálltak az utcán. A csendőrhadnagy azt kiáltotta:

— Lefegyverezni! Add meg magad!

— Soha! — szölt a kadét és ebben a pillanatban eldördült revolvere.

A csendőrök veszélyt láttak s mind a négyen löttek. A lövések zajára nagy embertömeg verődött össze a kis csoport körül. A kadét átlőtt fejével elettelenül feküdt a kövezeten.

A csendőrök két golyójának nyomát megtalálták az egyik ház kapuján és a Radó-féle üzlet kirakatának vastabláján. Hogy a kadét életet a csendőrök golyója oltotta-e ki vagy maga lötte-e meg magát, azt még nem derítették ki.

A rokonszenves fiatalember tragikus halála nagy részvétet keltett az egész városban. Cselekedetét hiszterikus állapotával mentik ösmerősei. — A hadbíró Keszthelyre érkezett, hogy az esetet alaposan megvizsgálja.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan irtsuk a répabogarat?

A répatermelésnek legnagyobb ellensége a répabogár, a melynek két fajta van, u. m. a fekete és a szürke színű. — A fekete színű főként mesgyékben, árokpartokban s hereföldeken tartózkodik földalatti lyukakban, s tavasszal midőn melegedni kezd, előbujik földalatti rejtekből s egyenesen neki megy a répával bevetett tabláknak. — Egy két héttel a fekete színű bogár előbuvása után megjelenik a szürke is s így együttvéve oly mérhetetlen pusztítást visznek véghez, hogy egy rövid 24 óra alatt az egész répatermést megeszik. — Pusztítása különösen veszedelmes jelleget ölt akkor, ha egy kiadós tavaszi eső után, jó melegen süt a nap. —

A védekezésnek, illetve irtásnak egyedi módja: az őszeszedetés. — Igaz ugyan, hogy ez az eljárás költséges és hosszadalmas, de biztos. — Földolog az, hogy mihelyt az első répbogár megjelenik a reggeli órákban, azonnal lássunk az irtáshoz, állítsunk be a répatáblába annyi gyereket, a mennyit csak állithatunk s szedjék azok össze a bogarakat reggeltől estéig szakadatlanul. — Este 6-7 óra tájban a szedést abban lehet hagyni, mert mihelyt a nap elbuvik, a répbogarak is visszasietnek földalatti rejtekhelyeikbe. — Az irtást addig kell folytatni, míg a répa el nem éri teljes levélbokrósodását, a mely idő körülbelül junius hó közepére esik. — Ebben az időszakban a bogarak petéiket nagyjából már a föld alá tojták s az elkészettek elpusztulnak, a melyek pedig még itt ott találhatóak, a kifejlett répalévélyben már nagy kárt nem okoznak, mert a növény gyors növekedése tulszárnyalta a bogár éhségét s azután az ilyen levél már nem is oly kedves eledel, mint a zsenge levél. — Miután tapasztalat szerint a bogarak főként a zsenge leveleket kedvelik, arra kell törekedni, hogy a répa mihamarább tulessen a zsenge fejlődési időn. — Ezt elérendő, tanácsos lesz műtrágyák alkalmazásával a fejlődést előmozdítani. — Végül, ha a cukorrépa már a földből kiszédett, hajtsunk a táblára sertéskondát, mert a sertések a répatarlón sok alezát, bábót és bogarakat emésztenek meg.

A gipsz, mint trágya.

Altalános ösmert dolog, hogy a gipsz a löherések és luczernásokra természetfölött hat, s ezért általánosan használják is a luczernások és löherések megjavítására. — E műtrágya hatását illetőleg azonban a legtöbb gazda mind e mai napig téves nézetet vall, a mennyiben azt hiszi, hogy ez a növény által directe felhasználható tápláló anyagokkal bir, holott ez épenséggel nem áll.

A gipsznek hatása egyrészt abban áll, hogy a talajban lévő tápláló anyagokat oldhatóvá s így a növények által felszívhatóvá teszi, másrészt pedig a levegőben lévő ammoniakat megköti s azt a növények által felszívhatóvá teszi. Ebből kifolyólag tehát a gipsz igazán feltűnőbb hatást csak olyan talajokon fejthet ki, a melyekben legalább fel nem oldott tápláló anyag nagy mennyiségben van jelen, de tekintve az ammoniak-lerakódó képességeit mint inkább olyan növényekre nézve, melyek ammoniak-lerakódó képességgel nem bírnak.

Másrészt pedig hogy a gipsz, az eddig fel nem oldott talajszók oldatba hoztalát kellő eredménnyel végezhesse, tulságos rövid az az idő, mely a tavaszi kiszórás után rendelkezésére áll, annyival is inkább, mert löherés és luczernásokra fejtrágyául használják s így bőséges csapadéokra van szükség, hogy feloldhatóvá váljon s a talaj mélyebb rétegeibe mosassék, a hol azután hatását kifejthesse, a mihez szintén idő szükségeltetik. Tavaszi kiszórás esetén tehát a nedvkerítés megindulással semmi esetre sem áll még a növény rendelkezésére azon nagyobb mennyiségű tápláló anyag, a melynek létesítését a gipszezéssel elérni kívánjuk, holott épen az volna kívánatos, hogy a fejlődés legkezdetibb stádiumában álljon bőséges tápláló anyag mennyiség a növény rendelkezésére. — Azért is újabb időben a gipszet kezdik őszzel alkalmazni, hogy így a téli bő csapadék feloldja s a talaj mélyebb rétegeibe mossa, mert csak így állhat a nagyobb mennyiségben feloldott tápláló anyag a nedvkerítés megindulásával a növény rendelkezésére. S a kísérletezők esa-

kugyen azt tapasztalták, hogy őszzel való alkalmazásával sokkal jobb terméseredményeket értek el, mint tavaszi alkalmazásával. —

Ujabbán a szőlők trágyázására is kezdenek gipszet használni, s nem eredménytelenül, ott a hol a talaj oldhatóvá tehető tápanyagokban nem szegény. — Kifünő eredményeket lehet használásával szőlőkben is elérni az esetben, ha a szőlő nem kizárólagosan gipszzel, hanem egyéb műtrágyákkal is lesz trágyázva. Legelőirányosabb tavasszal a műtrágyákat, nevezetesen a foszforsavat és kálisókát kihinteni, őszzel pedig a gipszet, a mely kettős trágyázási eljárással nagyszerűen lehet a szőlő termőképességét fokozni, a nélkül, hogy istállótrágyával kellene azt ellátnunk, a melynek kihordása nemcsak nehézkes, de sok esetben lehetetlen is. —

CSARNOK.

Vaterloo.

Erickmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Möriz Pál.

Goulden ur a nag itó üveggel, még mindig az órát vizsgáltatta. Én pedig fél szemmel az anyósomat ügyeltem, micsoda hatásal van rá a beszéd. Csak irult pirult. Katicza intett neki, ne larmázzon. De a makacs asszony figyelembe sem vette az intést.

— Hát minden ugy jó, a hogy van... Napról-napra változtatni a szint... Cserben hagyni a köztársaságot is, ha ugy fordul a kocka.

Goulden ur elköhintette magát; aztán lassan, higgadtan ennyit mondott:

— Nincs igaza, Gréti asszony. Soha sem cseréltem zászlót. Ma is kiállanék érte a csatába. És higgye meg, a helyett hogy pfalezburgi órasimester vagyok, én is könnyűszerrel lehettem volna ezredes vagy generalis, mint mások; de hát én, mig csak élek, köztársasági és az emberi egyenlőség barátja voltam, vagyok és maradok a jövőben is.

Most pedig hátra fordult Goulden ur és az anyósomat tetőtől-talpig végig mérvén, emelt hangon folytatta:

— És hogy nekem Bonaparte Napoleon mégis kedvesebb, mint a nemes Artois gróf, az emigránsok, a csuhasbarátok, a csodatévők, ennek az oka, mert legalább Bonaparte néhány republikánust is kénytelen a kormányzékben megtartani és hogy továbbá a szabadságharcz vívmányait javarészt fentartotta ő is. Hisz ezek segítségével emelkedett a császárságra is. Mert ha az egyenlőséget fen nem tartaná, miért ragaszkodna hozzá a nemzet? Ez a másik társaság ellenben minden szabadságharcznak ellensége... A mit mi alkottunk, azt ők elakarják pusztítani... Erti tehát, miért óhajtom inkább azt, mint ezeket?

— Ej, ez igazán ujság előttem, csatorált a nénemasszony. Megvetőleg nevetett. Sok kincsért nem adtam volna, ha most otthon, Viervindenben maradt volna.

(Folyt. köv.)

A közönség köréből.

A bolti szolgákhoz.

Egy értelmes és derék bolti szolgától vettük a következő sorokat:

Barátaim s testvéreim tudhatjuk, hogy a mai társadalom minden rendű és rangu emberétől megkívánja az önképzést, hogy ha a társadalomba emberek akarunk lenni, nekünk is azt kell tennünk, hogy szolgáljainkat a rossz társaságoktól megóvjuk, mert mint bolti szolgák olyan helyeken jelenünk meg, hogy sokszor azt sem tudjuk, hogy kell tiszteletét megadni azon uri osztálynak, mert sajnos, közülünk nagyon sok ilyen kerül; mert tudatlanok, csak azt tudják, hogy kora reggeltől késő estig az üzletnek áldozzák testi erejüket és teszik kötelességüket, pedig ha ezt tudják, tudniok kell, hogy szellemileg is ki épüljenek, mert csak akkor lehetünk igaz testvérek, mert egy föl világosodott ember soha sem tud megvívó vagy lenéző lenni ember társához.

Kérünk tehát titeket: legyünk mi is igazi testvérek és felebarátok; de ezt csak létesítendő együletünk által érhetjük el, melynek alapszabályai már a nagy méltóságú miniszteriumnál vannak és folyó hó 10-én ajánlott levélben felkértük dr. Bakonyi Samu orsz. gyűl. képviselő urat, hogy tegyen lépést azon irányban, hogy mentől hamarabb kezünkhöz jusson! Ez az egylet szellemileg kiképezze és a rossz társaságoktól tagjait távol tartaná vagy megóvna.

Hiszük, hogy főnökeink sem fogják rossz néven venni, ha szolgálja becsületesen megtevén kötelességét, egy oly együlettel, mely szakmájába vágó, foglalatokodik: sőt abban a bizodalomban vagyunk, hogy ha meg van velünk elégedve, pártolni és segíezni fogja együletünket; mert ha szellemileg kiképezve vagyunk, akkor sem másnak, sem az üzletnek kárára, vagy hátrányára, vagy főnökünknek szegényére nem leszünk; a mely igazságot Jézus Krisztusunk tanított: a testvéri és felebaráti szeretetet kell, hogy mindannyian bolti szolgák megértsük és ismerjük, támogassuk és segíeyezük egymást, mert egyik nap egyik, másik nap másik szaktársunk esik a szerencsétlenség karjai közé.

Szaktársak, tömörüljünk mentül szélesebb körben, jusson eszünkbe, hogy mindég nem fogunk megfelelni tudni kötelességünknek és jusson eszünkbe elődeink mivé lettek és jussanak eszünkbe szeretett családuink, gyermekeink! Jelszavunk: egy mindert és mindnyájan egyért! több szaktárs nevében hazafias üdvözléssel

Filep László.

Nyiltér.)*

Nyilatkozat.

A „Debreczen” f. évi jun. 12 ik számában közölt jegyzőkönyv nyilvánvalóvá tetele után Szabó Kálmán urhoz nem lehet s nincs is szavam. Hogy azonban a t. olvasó közönség némileg tájakozza magát ez ügyben, kijelentem, hogy a mit Szabó Kálmán ur ellen cselekedtem, azt közérdekből és nyilvánosan tettem s érte mindenkor helytálló. Hogy ő bíráló megjegyzéseimre orvtámadással felelt, az csak rá nézve jellemző.

Felettes egyházi hatósága különben ezen ügyből kifolyólag — s ez évben már másodsor — fegyelmi vizsgálatot rendelt el ellene s én teljesen nyugodtan várom ugy ezen, — mint más hivatalos hatóságok itéletét.

Ez az utolsó szavam!

H.-Hadház 1902. junius 15.

H. Fekete Péter
ev. ref. tanító.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

M. á. vasutak menetrendje 1902. máj. hó 1 től.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli		12	—	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8	10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Csak Szatmárig	reg.	5	10	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	22	
Miskolcz—Kassa felé	este	6	57	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	01	
	m. áll. v.-tól	reg.	5	28
	vásártérről	reg.	5	51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u.	4	06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.	4	15
	m. áll. v.-tól	d. e.	11	20
	vásártérről	d. e.	11	20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4	42	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	21	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	31	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9	25	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	31	

Budapestre érkeznek:

A reggel 9 ó. 1 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	10
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	6	50
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	8	30
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	00
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz.-v.			
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	este	9	15

Debreczenbe érkeznek:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	44	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33	
Budapest felől	reg.	7	42	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	03	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	32	
"	d. u.	12	16	
"	gy.-v.	d. u.	3	55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12	
Csak Szatmárról	este	6	45	
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	reg.	12	07	
Kassa—Miskolcz felől	déli	7	53	
	vásártérre	este	8	04
	máv.-hoz	reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály —	vásártérre	reg.	6	14
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este	6	35
	vásártérre	este	3	21
	máv.-hoz	d. u.	3	30
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5	30	
"	m. á. vhoz	d. u.	5	45
Ohat Kócs Polgár felől vásártérre	d. u.	7	42	
"	m. ávhoz	reg.	8	
Derecske N. Léta felől	reg.	7	18	
"		reg.	3	13

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.

Kiadó lakás. Szép világos, magas, egészséges 2 vagy 3 szobás udvari lakás kiadó Darabos-u. 59 sz. a.

Alkalmazást nyer

szerény fizetéssel irodai munkálatokban némileg jártas fiatal nő és egy 3-4 középosztályt végzett fiatal ember. frásbéli ajánlatok Falk Ármin és Társa kefégyárához ezimzendők.

A mai nyomott anyagi viszonyok és folyton tartó járványok közepette nagy megnyugvás: családját egy fénykép csoportban bírni. Ennek teljes eszközésére csupán a **Gondy és Egyez** terjedelmes műterme a legalkalmasabb. Tekintve, hogy rajta egy személy alig 1 frtba esik, egyúttal a legolcsóbb életbiztosítás.

Eladó részvények. 19

db. b.-ujvárosi takarékpénztári részvény eladó. Ulrich J. Első takarékpénztár.

Borosznó gyógyító fürdő.

Zólyomgyógyászat.

— Vasuti állomás. Posta és távirtda. —

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondús levegő. Erdei sétautak. Magas forrású vízvezeték. A glaubersós gyógyforrások kitűnő hatásúak, vevény és idült gyomor és bélhurut, máj és hólyag bajoknál.

Hidegvíz gyógyító intézet.

Masszázs, villamozás, Kneipp-féle gyógyító-mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők. Állandó fürdőorvos: Luczy Gusztáv dr. Gyógyszerár, Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene. Lakásér 8-16 kor. egy szoba heti bérlet ágyneművel együtt: Étkezés: leves 20 fl. főzelék 60 fl, tészta 50 fill., sülték 80-1.20 fl. étlap szerint.

Bővebbet alulirt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

Épület és műlakatos műhely áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utczáról **május hó 1-től** tetemesen magnagyobbitva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrácszat, vaskapu, takaréktűzhelyek (felelősség mellett) szóval minden építkezési muukákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, ígérem, hogy a jövőben és mindég elvem csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmát továbbra is biztosítsam.

Kérve szives pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk. Költségvetés bérmentve.

Divatos

Női mosó ruhaszővetek,
Batistok, Zephirek,
Áttört kelmék,
Sima szines angol vásznak,
Cosmanosi szintartó,
Indisch-foulard Savannah,
Chiné csikos és koczkás vásznak:

m é t e r e 27 krajczár és 32 krajczár.

Szerb és Csalány vásznak

15 krtól 22 krig.

Turista ingek nagy választékban

Szabó Lajos flai czégnél

Debreczen, Rózsatér.

Haszonbérbe adás.

A debreczeni ev. ref. egyház iskolázatási alapjához tartozó 362 kat. hold 1300 □ öl szepesi földbirtok, mely most Öry Mihály ur haszonbérletében van, f. 1902. é. okt. 1-től számítandó 12 évre a presbyteri gyűlés rendelkezése nyomán az ev. ref. egyház tanácsstermében 1902. évi jul. 3-án d. u. 4 órakor tartandó nyilvános árverésn haszonbérbe adatik. A haszonbérletre nézve az árverés megkezdéseig zárt ajánlatok is adhatók be, melyek a nyilvános árverés befejezése után bontatnak fel. Az árverési részletes feltevélek az ev. ref. egyház hivatalában a hivatalos órák alatt Hódy Béla levéltárnoknál tekinthetők meg.

Debreczenben, az ev. ref. egyház presbyteriumának 1902. é. jun. 15-én tartott gyűléséből.

Az elnökség.

Peronospora ellen legjobb a Kecskeméti por

600 grammos csomag 24 krajczár.

Gyümölcsfák permetezésére a

Gyantalisztes kecskeméti por

850 grammos csomag 28 kr.

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, Kossuth utca.

Valódi

tajtékpipák

és szipkák

legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar
műiparú üzemében.